

Ekonomisk prognos 2024

Funktionsstödsnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Ekonomisk utveckling under året	4
Budgetavvikelse	4
Analys av avvikelse i förhållande till nämndens driftbudget	4
Analys av avvikelse i förhållande till nämndens investeringsram.....	15
Resultaträkning	16

Sammanfattning

Årets resultat för funktionsstödsnämnden prognostiseras efter april månad till en budget i balans.

De omställningar som genomförs inom ramen för det utvecklingsarbete som pågår i förvaltningen fortskrider våren 2024. För att det pågående utvecklingsarbetet ska leda till en fullständig ekonomisk effekt under 2024 krävs det en viss takt i omställningen. Bedömningen är att nuvarande takt är svår att upprätthålla på samma höga nivå året ut, vilket leder till en osäkerhet i den nuvarande prognosen.

En detaljerad uppföljning av omställningens framdrift och resultat genomförs månadsvis och rapporteras till funktionsstödsnämnden. De åtgärder som krävs vidtas inom ramen för omställningen och med hänsyn till förvaltningens ansvar för medarbetarnas arbetsmiljö och Malmöbors rätt till insats, kontinuitet och kvalitet. Riskbedömningsarbetet som genomförs parallellt med omställningen betonar behovet av ett visst tålamod för det faktum att förändring kan ta tid, samtidigt som planeringen med rätt balans på lång och kort sikt upprätthålls.

Utvecklingsarbetet inbegriper bland annat ett fortsatt arbete med omställningsplanerna i LSS-boende, färdigställandet av behovsbedömningar inom barnverksamheten, nya framsteg för utvecklingsarbetet DV2030 inom daglig verksamhet samt att säkerställa att återtagandet av hemtjänsten genomförs enligt planering. Samtidigt krävs det att nya steg tas framåt genom ett förnyat arbetssätt. Nästa fas i omställningsarbetet innebär nya åtgärder för att säkerställa att uppsatta mål kan uppnås. Till grund för detta står arbetet i nya analysgrupper, med uppdrag att tillförsäkra en ökad effektivitet genom att insatser till nämndens målgrupper utförs på rätt sätt och med rätt resurser. Detta innebär en utökad samverkan mellan samtliga förvaltningens verksamheter för en optimal samutnyttjande av resurser i utförandet av insatser.

Den osäkerhet som präglar denna prognos grundar sig på identifierade riskfaktorer men även på nya förändringar som kan uppstå under året såväl i omvärlden som inom nämndens verksamheter och som kan påverka nämndens ekonomi. Omställningstakten är en påtaglig osäkerhetsfaktor, särskilt med hänsyn till utmaningar som kan uppstå avseende sommarbemanningen. En annan viktig osäkerhetsfaktor som identifierats är ökade volymer och därmed extrakostnader främst inom LSS-boende till barn och vuxna och inom personlig assistans. Tillgången till sjuksköterskor till följd av rekryteringssvårigheter samt varslat om utökade konfliktåtgärder med blockad mot övertid, mertid och nyanställningar från och med 20 maj såväl som ökade kostnader för hjälpmedel är ytterligare riskfaktorer som kan nämnas.

Det omfattande utvecklingsarbete som förvaltningen genomför fortsätter i nästa fas med full kraft. Ett starkt fokus på att vända den tidigare utvecklingen mot en kostnadsstegring finns på alla nivåer i organisationen. Det är viktigt med förståelse, acceptans och förmåga i alla led, samtidigt som styrning och ledning är avgörande för att bygga upp den kulturresa som krävs för att uppnå planerad förflyttning. Målet är att åstadkomma en varaktig förändring med den minsta möjliga negativa påverkan på medarbetarnas arbetsmiljö såväl som på kvaliteten för brukarna. Att allt förändringsarbete sker i samverkan med arbetstagarorganisationerna och deras så viktiga perspektiv på förvaltningens verksamheter är en framgångsfaktor för den fortsatta utvecklingen. Det är samtidigt av största vikt att modellen för tilldelning av resurser från kommunfullmäktige till funktionsstödsnämnden framöver tillförsäkras en finansiering som stämmer överens med den volymutveckling och de förändringar som sker inom nämndens målgrupper över tid.

Ekonomisk utveckling under året

Budgetavvikelse

Driftbudget

Tkr	Utfall jan-april	Prognos helår
Nettokostnad	-895 862	-2 660 627
Kommunbidrag	896 388	2 660 627
Resultat (budgetavvikelse)	526	0

Viktiga förklaringar

Prognostiserad budgetavvikelse helår - viktigaste förklaringar	Prognos helår
Bostad med särskild service LSS (inkl. externa platser)	-10 800
Daglig verksamhet LSS	3 500
Personlig assistans SFB (ersättning till Försäkringskassan)	-3 000
Övriga insatser enligt LSS	-13 700
Övrig verksamhet inom vård och omsorg	-1 800
Förvaltningsövergripande verksamhet	25 800
Summa budgetavvikelser	0

Investeringsram

Tkr	Prognos	Budget	Avvikelse
	20 000	20 000	0

Analys av avvikelse i förhållande till nämndens driftbudget

Funktionsstödsnämnden tilldelades inför 2024 kommunbidrag om 2 655 miljoner kronor. Kommunstyrelsen beslutade i mars 2024 om att fördela medel för insatser kopplade till Jobbpakten från kommunstyrelsens anslag till förfogande inom finansiering för strategiska jobbsatsningar till stadens nämnder och i samband med detta erhöll funktionsstödsnämnden en tilläggsbudget om 4,1 miljoner kronor. Funktionsstödsnämnden tilldelades även 1,5 miljoner kronor från kommunstyrelsens anslag till förfogande för ökad trygghet och stärkt delaktighet i socialt utsatta områden och lokal utveckling. Dessutom tilldelades nämnden 0,5 miljoner kronor av statsbidraget för att minska andelen timanställningar inom kommunalt finansierad vård och omsorg om äldre för år 2023. Därmed uppgår nämndens totala kommunbidrag för 2024 till 2 661 miljoner kronor.

I samband med Ekonomisk prognos per oktober 2023 beslutade kommunstyrelsen att anmoda funktionsstödsnämnden att under mars 2024 inkomma till kommunstyrelsen med en extra helårsprognos per februari 2024. I rapporten Extra ekonomisk prognos per februari 2024 prognostiserade nämnden en budget i balans samtidigt som en stor osäkerhet lyftes fram, med koppling till omställningstakten såväl som till förändringar som kan uppstå under resten av året i form av ökade volymer och behov. I samband med antagandet av ärendet var bedömningen att funktionsstödsnämndens arbete fortlöper enligt plan.

För perioden januari-april 2024 redovisar nämnden ett överskott om 0,5 miljoner kronor medan årets resultat prognostiseras till en budget i balans.

Prognosen efter april månad präglas fortfarande av osäkerhet. Anledningen är dels takten i omställningsarbetet framförallt när det gäller LSS-boendena och hemtjänsten, dels volymutvecklingen inom vissa insatser. Även nya förändringar kan uppstå under året såväl i omvärlden som inom nämndens verksamheter och kan påverka nämndens ekonomi. Att förflyttningar i det omfattande omställningsarbete

som genomförs i förvaltningen sker i planerad takt är avgörande för att den ekonomiska effekten ska uppnå den nivå som står till grund för prognosen. Detta innebär att omställningstakten fortfarande är en påtaglig osäkerhetsfaktor, inte minst med tanke på utmaningar som kan uppstå avseende sommarbemanningen. Även ökade kostnader inom personlig assistans, med koppling till både utmaningar inom utförarverksamheten och högre volymer än budgeterat utgör en riskfaktor. Tillgången till sjuksköterskor är en annan riskfaktor då rekryteringssvårigheter kan leda till ett ökat behov av extern bemanning med ökade kostnader som följd. Att Vårdförbundet varslat om utökade konfliktåtgärder med blockad mot övertid, mertid och nyanställningar även mot kommunerna ökar osäkerheten ytterligare. När det gäller volymutvecklingen skapar bland annat nya beslut om LSS-boende till barn och unga och behovet av omställningar i verksamheten för att möta efterfrågan en osäkerhet gällande möjligheten till finansiering inom budgetram under året.

Det omfattande utvecklingsarbete som förvaltningen genomför för att motverka den kostnadsstegring som skett de senaste åren fortsätter med full kraft. I Plan för ekonomi i balans under 2023 och 2024 som nämnden antog i oktober 2023 var bedömningen att den pågående omställningen skulle leda till en successiv anpassning och kostnadsminskning från hösten 2023, under hela 2024 och med en uppnådd helårseffekt inför 2025. Utfallet efter april 2024 påvisar att den förflyttning som skett framförallt från hösten 2023 fortsätter och att den ekonomiska effekten av omställningsarbetet är nu påtaglig.

Ett starkt fokus på att vända den tidigare utvecklingen mot en kostnadsstegring finns på alla nivåer i organisationen. Det är viktigt med förståelse, acceptans och förmåga i alla led, samtidigt som styrning och ledning är avgörande för att bygga upp den kulturresa som krävs för att uppnå planerad förflyttning. Målet är att åstadkomma en varaktig förändring med den minsta möjliga negativa påverkan på medarbetarnas arbetsmiljö såväl som på kvaliteten för brukarna.

Samtidigt är bedömningen att nuvarande takt i omställningen är svår att upprätthålla på samma höga nivå året ut. Nästa fas i omställningsarbetet kräver nu nya och hittills oprövade åtgärder för att säkerställa att uppsatta mål kan uppnås.

Det fortsatta förbättringsarbete som förvaltningen genomför inbegriper två delar. De pågående åtgärderna fortsätter genom att arbeta vidare med bland annat omställningsplanerna i LSS-boende, färdigställandet av behovsbedömningar inom barnverksamheten, nya framsteg för utvecklingsarbetet DV2030 inom daglig verksamhet såväl som genom att säkerställa en samlad hemtjänst i Malmö genomförs enligt planering.

Samtidigt är bedömningen att nuvarande takt i omställningen är svår att upprätthålla på samma höga nivå året ut. Därför krävs det att nya steg tas framåt genom ett förnyat arbetssätt.

Nästa fas i omställningsarbetet innebär nya åtgärder för att säkerställa att uppsatta mål kan uppnås. Till grund för detta står i huvudsak arbetet i nya analysgrupper, med uppdrag att tillförsäkra en ökad effektivitet genom att insatser till nämndens målgrupper utförs på rätt sätt och med rätt resurser. Analysgrupperna ska leda till nya och förstärkta samarbetsformer mellan LSS-boendena för vuxna och daglig verksamhet, korta insatser, LSS-boenden för barn och unga samt korttidsvistelse LSS för vuxna och barn. Omtaget som analysgrupperna står till grund för ska inkludera arbetssätt med inspiration från utvecklingsarbetet DV2030. Det nya arbetssättet kommer att följas upp redan i juni månad och därefter löpande under resten av året.

Vidtagna åtgärder för att uppnå en ekonomi i balans kräver en noggrann uppföljning för att negativa konsekvenser som kan uppstå i verksamheten ska kunna upptäckas i tid så att nödvändiga justeringar kan göras.

Inom ramen för kvalitetsarbetet genomför förvaltningen dels en kvalitetsgenomlysning i förebyggande syfte, dels en kvalitetsgranskning i åtgärdande syfte. Det förebyggande kvalitetsarbetet kombinerar analys av statistik, självskattning och verksamhetsbesök. Under våren sker kvalitetsgenomlysning i fyra slumpvalda verksamheter och ytterligare genomlysningar planeras till hösten. Den åtgärdande kvalitetsgranskningen kompletterar kvalitetsgenomlysningen med fokus på utvalda riskområden i verksamheten. Till grund för identifiering av riskområden står månatliga röd flagg - möten mellan ekonomi, HR och kvalitet samt analys av kvalitetsavvikelser och klagomål. Kvalitetsgranskningen

resulterar vid behov i en handlingsplan samt en uppföljning av åtgärdernas effekt.

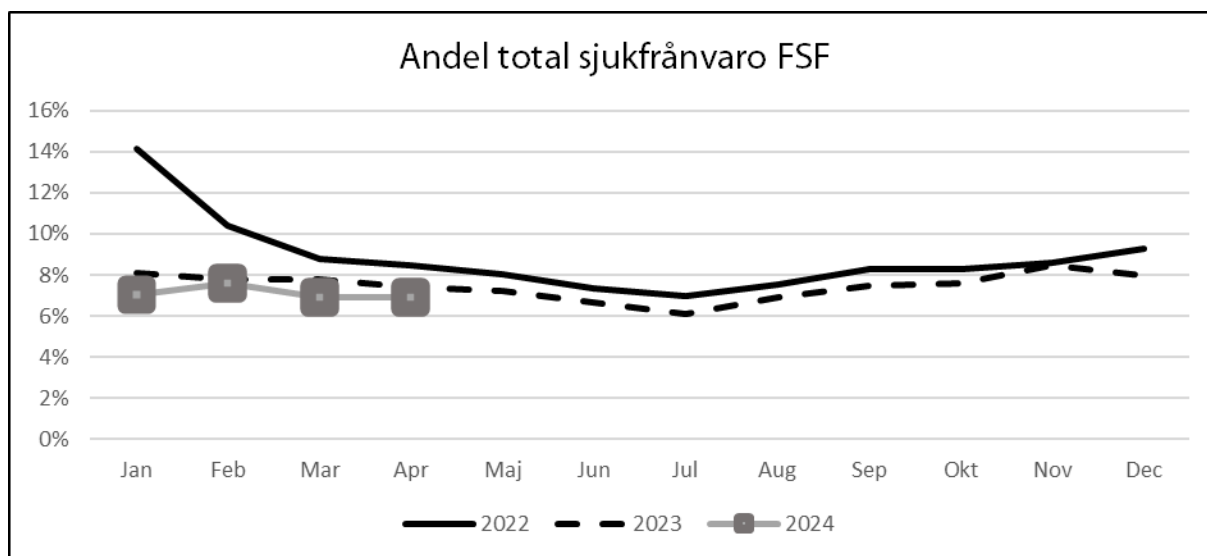
Parallellt med omställningen gör förvaltningen satsningar på arbetsmiljöområdet för att motverka risken att förändringsarbetet får en negativ påverkan på arbetsmiljön för medarbetare och chefer. För att förenkla och underlätta det vardagliga arbetsmiljöarbetet har förvaltningen, partsgemensamt tagit fram en webbplats som samlar tips, idéer och lathundar inom arbetsmiljöområdet och kring mänskliga rättigheter på ett översiktligt sätt som är lätt att ta till sig och få vägledning av. Webbplatsen lanserades våren 2024. Även en partsgemensam utbildningsinsats för chefer i förvaltningen tagits fram, ”Ålska apt”, i vilken föredragare deltar från såväl arbetsgivaren som arbetstagarorganisationerna. Utöver partssammansatta insatser av olika slag har också samverkan utifrån stadens samverkansavtal förtätats vilket bidrar till närmre relationer med arbetstagarorganisationerna och deras så viktiga perspektiv på förvaltningens verksamheter.

En förutsättning för en god arbetsmiljö är ett gott chefs- och ledarskap. Kunniga chefer som är insatta i verksamheten och som är tillgängliga för medarbetarna är grundbultar i en organisations struktur och själ. Förutsättningar för detta ges i funktionsstödsförvaltningen genom bland annat så kallade 1:1-samtal. Samtalet syftar till att fånga utmaningar som medarbetaren kan stå inför samt bidrar till att etablera relationer mellan chef och medarbetare och mellan chef och underställd chef.

Introduktionen för sommarvikarier som togs fram 2023 och som inför 2024 förfinats ytterligare kommer användas som grund för introduktion av medarbetare i organisationen från och med i höst. En god introduktion i förvaltningen som ger förståelse för sammanhang och uppdraget bedöms vara mycket viktig. Fördjupad introduktion för nya chefer som bland annat innehåller handledning i grupp och mentorskap för såväl nya som gamla chefer är ytterligare exempel på åtgärder förvaltningen infört och som genomförs av förvaltningens resurschefer. Ledarprogrammet ”Leda i förbättring” såväl som utvecklande ledarskap, ”UL”, är andra satsningar som är uppskattade inte minst i förhållande till pågående omställningsarbete. Sammantaget borgar dessa insatser inom chefs- och ledarskap för såväl en hälsosam organisation som ett hållbart ledarskap, vilket kommer följas upp genom exempelvis enkät avseende genomförande av 1:1-samtal, sjukfrånvaro och förekomst av arbetsskador.

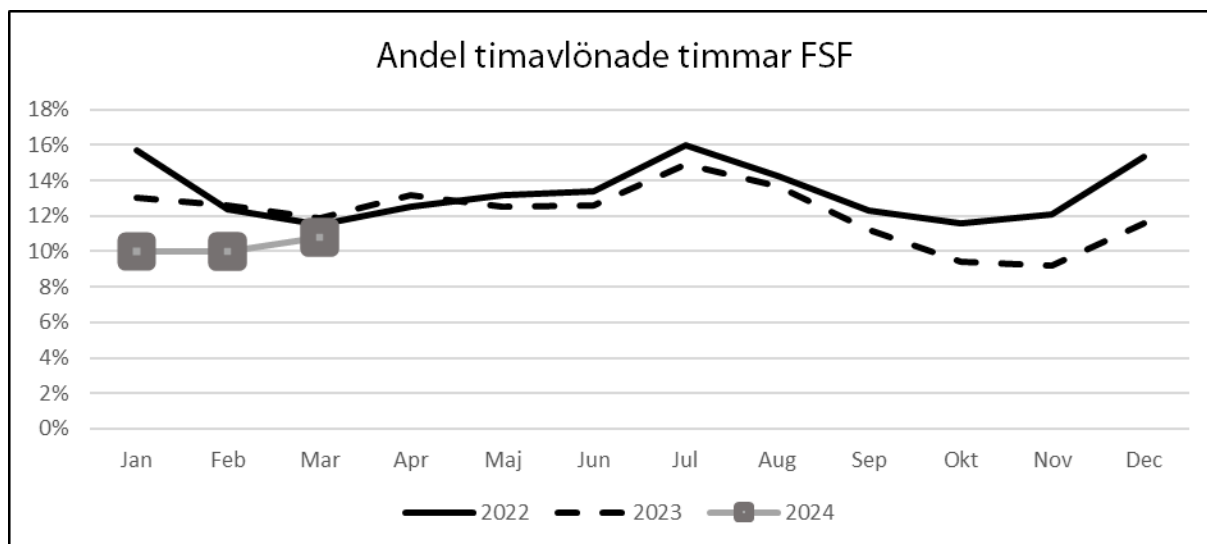
Med koppling till omställningstakten kan risk för en ökad sjukfrånvaro uppstå, såväl som för en ökad andel timavlönade timmar och övertidstimmar. Den månatliga uppföljningen som genomförs visar dock ingen negativ utveckling i dessa avseenden i dagsläget. Förbättringar och en förflyttning i positiv riktning konstateras när det gäller såväl den totala sjukfrånvaron som användandet av timavlönade timmar och av övertidsarbete i jämförelse med tidigare år.

Andelen sjukfrånvaro (kort och lång) av totalt antal anställningsdagar har under hela 2023 varit lägre än 2022 och trenden fortsätter våren 2024, vilket framgår av diagrammet Andel total sjukfrånvaro FSF.

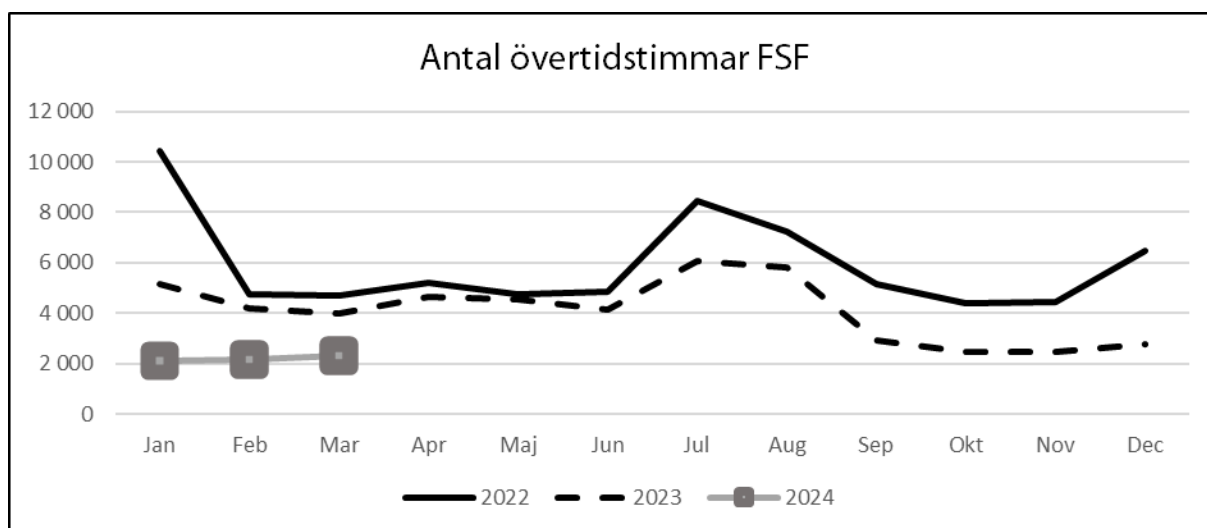


Ansvar för användandet av timavlönade timmar ligger hos varje chef. Det är viktigt att det finns en hög medvetenhet om när det är berättigat att använda sig av timavlönade timmar samt att alla alternativa lösningar beaktats innan beslut tas.

I diagrammet Andel timavlönade timmar FSF presenteras andelen timmar utförda av timavlönade medarbetare av totalt antal arbetade timmar. I mars 2024 var andelen timavlönade timmar 10,8 procent, en minskning jämfört med 12 procent i mars 2023.



Antalet övertidstimmar minskade under 2023 jämfört med föregående år och fortsätter minska 2024. Utvecklingen beror delvis på schemaförändringar kopplat till skärpta regler om dygnsvila, men även på förändrade antal arbetspass kopplat till schemaläggning och att verksamheterna i större utsträckning arbetar med samordnad bemanningsplanering. Som det framgår av diagram Antal övertidstimmar FSF har antalet totalt utförda övertidstimmar minskat från 4 002 i mars 2023 till 2 307 i mars 2024.



Ett intensivt arbete pågår i förvaltningen för att säkerställa rätt omfattning i bemanning i förhållande till brukarnas behov. Förvaltningen har fastställt bemanningsprinciper i enlighet med lagar, centrala- och lokala kollektivavtal, föreskrifter samt fastställda mål och riktlinjer inom arbetstidsområdet, både övergripande för Malmö stad och inom funktionsstödsförvaltningen.

Extern rekrytering pausades i förvaltningen under hösten 2023 med målet att använda befintliga medarbetare och deras kompetens på bästa sätt, samtidigt som trygga anställningar och god arbetsmiljö säkras och positiva effekter för kostnadsutvecklingen uppnås. I december 2023 genomfördes en

uppföljning av den externa rekryteringspausen vilket ledde till justeringar gällande personlig assistans, boendestöd och hjälpmedelsverksamheten. Efter en förlängning till och med april månad beslutades att en månadsvis utvärdering skulle visa om det är möjligt att avsluta den externa rekryteringspausen, alternativt förlänga den med en månad i taget. Utvärderingen efter april ledde till beslut om förlängning till den 31 maj. Efter att interna rekryteringsmöjligheter uttömts kan undantag till extern rekryteringspaus beslutas av förvaltningsdirektör. Stoppet för rekrytering till månadsvikariat juni-augusti hävdades däremot redan i februari för att skapa möjlighet till rekrytering av sommarvikarier. Även inköpsstoppet som gällt sedan oktober 2023 hävdades i slutet av februari. Framöver är det viktigt att ta vara på de lärdomar som gjorts under tiden som stoppen varat och fortsätta att använda de nya processer och metoder som tagits fram.

Behovsbedömningarna som genomfördes inom LSS-boendena under 2023 visade på att bemanningen i vissa fall inte motsvarade brukarens behov av stöd nattetid. Som ett led i omställningsarbetet har därför även organiseringen av nattarbetande personal setts över och kommer att anpassas för att bli mer ändamålsenlig. Processen för omställning av nattorganisationen hanteras partsgemensamt med målet att beslut fattas före sommaren för att kunna verkställas i september. Bland förslagen kan nämnas bildandet av ett större mobilt natteam som kan tillgodose hela förvaltningens behov av korta insatser och larm. Parallellt med inrättandet av teamet ska också verksamhetsavdelningar med nattarbetande personal se över sin fasta bemanning så att den bättre motsvarar brukarnas behov. En ekonomisk effekt av det pågående arbetet förväntas först under hösten.

Det administrativa stödet i funktionsstödsförvaltningen har kartlagts och förslag på förändringar har bearbetats. Förändringarna i förvaltningens administrativa stöd ska vara fullt implementerade innan sommaren 2025 och ska erbjuda ett likvärdigt administrativt stöd till förvaltningens chefer men även bättre förutsättningar för att möta stadens arbete för att skapa en robust inköpsorganisation.

Kostnadsutveckling per verksamhetsområde

Kostnadsutvecklingen beskrivs nedan inom verksamhetsområdena i förhållande till volymer, behovsförändringar och effektiviseringsarbetet. I prognostiserat utfall har den bedömda helårseffekten av pågående omställningar räknats in.

Bostad med särskild service LSS, inklusive externa platser

Insatsen bostad med särskild service enligt LSS, det vill säga LSS-boenden för vuxna och barn i kommunal regi, externa platser samt medel för utbyggnad prognostiserar tillsammans en negativ budgetavvikelse om 10,8 miljoner kronor för helåret 2024.

LSS-boenden för vuxna inom personkrets 1, 2 och 3 i kommunal regi prognostiserar en negativ budgetavvikelse om 10 miljoner kronor. Det prognostiserade resultatet kan härledas till att en ekonomisk helårseffekt av den omställning som genomförs i verksamheten inte kan uppnås under 2024. Prognosen baseras på aktuell förflyttning och planerad omställningstakt under årets resterande månader samt förutsätter oförändrade volymer och nivåer i behovsbedömningen under resten av året. Detta innebär att prognosen präglas fortfarande av osäkerhet med koppling till förändringar som kan uppstå under resten av året.

Efterhand som arbetet med resursfördelningsmodellen fortskrider inom LSS-boende för vuxna håller fler och fler verksamheter sig inom ramen för sin tilldelning enligt resursfördelningsmodellen. Samtidigt sker det ett kontinuerligt arbete med de utmaningar som uppstår i samband med tillämpningen av resursfördelningsmodellen. Överlag ska allt utvecklingsarbete genomsyras av en balans mellan effektivitet och risk för underbemanning, särskilt när det gäller personer som utmanar verksamheten, med fokus på en god arbetsmiljö för medarbetarna och bibehållen kvalitet för brukarna.

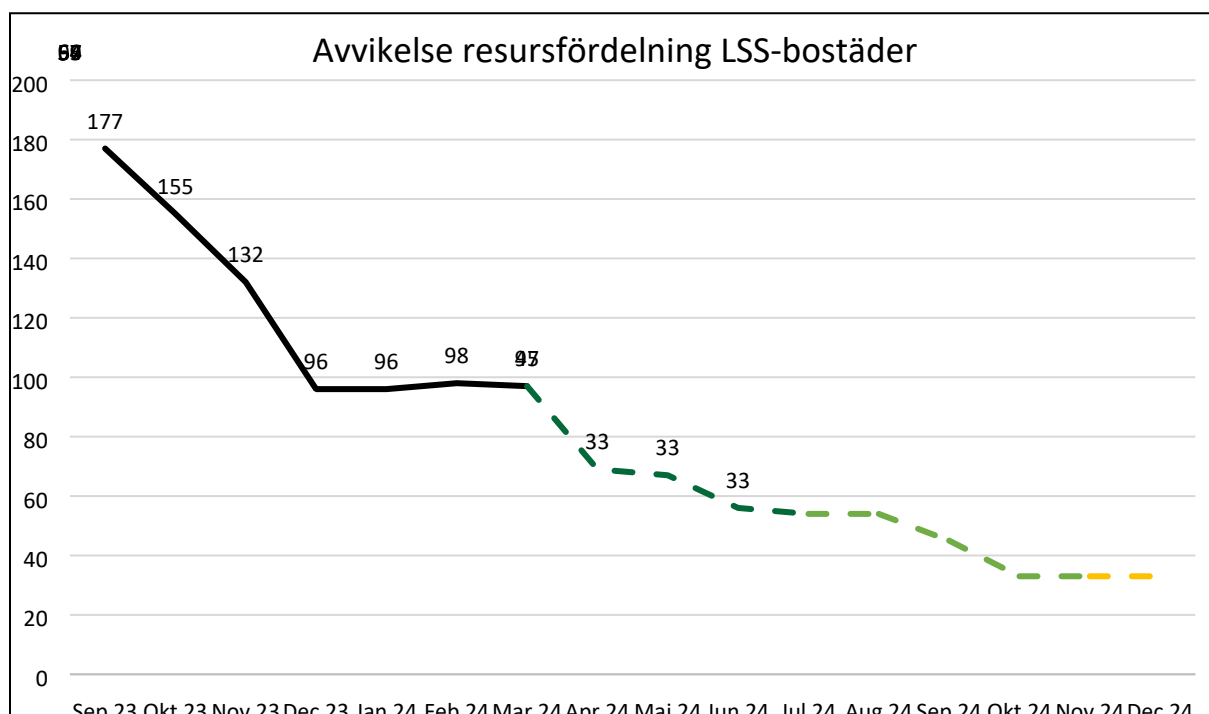
I sitt utvecklingsarbete möter verksamheten även utmaningen med en hög beläggningsgrad inom LSS-boendena som hindrar önskad flexibilitet i tilldelningen av platser.

Trots utmaningar uppnåddes den ekonomiska effekten av omställningen inom LSS-boendena i snabbare takt under årets första månader än det var beräknat i Plan för ekonomi i balans under 2023 och 2024.

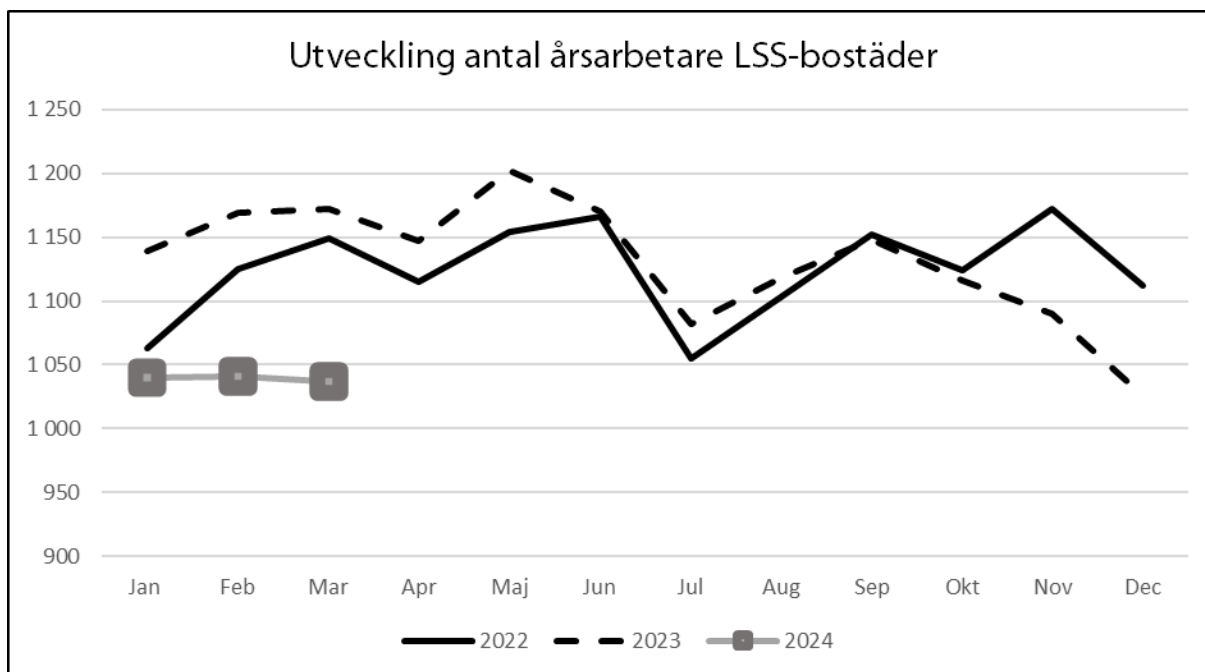
Samma snabba takt bedöms dock inte kunna upprätthållas under resten av året, vilket också påtalades i den extra ekonomiska prognos som togs fram efter februari månad.

Omställningstakten uppvisar tecken på avstannande vid tiden för denna prognos, vilket leder till behovet av nya åtgärder för att få fart på förflyttningen. En sådan åtgärd är bildandet av nya analysgrupper som förväntas leda till ett nytt arbetssätt och nya samarbetsformer mellan LSS-boenden och daglig verksamhet samt boenden och korta insatser. Ett utvidgat samarbete med fokus på att tillförsäkra att insatser till nämndens målgrupper utförs på rätt sätt är en framgångsfaktor som identifierats för att uppnå omställningens förväntade effekt. Det gäller både samarbetet mellan enheter inom verksamheten för att säkerställa såväl erfarenhetsutbyte som stöd till nya chefer och samarbetet mellan verksamheter. Ett exempel är samarbetet mellan LSS-bostäder och såväl daglig verksamhet som personlig assistans, ett samarbete som ses över när det gäller samnyttjande av personalresurser och som kommer att utvecklas vidare genom bildandet av en gemensam analysgrupp.

Diagram Avvikelse resursfördelning LSS-bostäder illustrerar genomförd respektive planerad omställning under perioden september 2023-december 2024. Siffrorna visar avvikelsen i årsarbetare i förhållande till vad resursfördelningsmodellen visar.



Antal arbetade timmar omräknat till årsarbetare inom avdelning LSS-bostäder började minska hösten 2023 både i förhållande till 2022 och i jämförelse med tidigare månader 2023, som diagrammet Utveckling antal årsarbetare LSS-bostäder illustrerar.



Barnboendena i kommunal regi prognostiserar ett överskott om 2 miljoner kronor för 2024.

Antalet barn och unga med boende enligt LSS i kommunal regi har ökat från 5 under 2021 till 16 från och med hösten 2024 enligt den aktuella prognosen, vilket innebär 15 barn i snitt per månad under 2024.

Fler nya beslut om LSS-boende för barn och unga som tagits eller förväntas beviljas under våren 2024 utgör en osäkerhetsfaktor gällande prognosen och behovet framöver. Ett nytt barnboende som skulle startat sommaren 2024 är samtidigt försenat och planeras starta först sommaren 2025. För att möta efterfrågan kommer därför ett befintligt korttidsboende omvandlas till ett barnboende med två platser. Externa placeringar tillsammans med tillfälliga lösningar på andra kommunala korttidsvistelser bidrar till att lösa situationen tillfälligt. Dessa förändringar påverkar därmed tillfälligt möjligheten att genomföra de satsningar på korttidsvistelse för barn och unga i önskad omfattning.

Genomförandet av behovsbedömningar även inom LSS-boenden för barn och unga skapar ett bättre underlag för analysen av den utveckling som sker gällande kostnaden per brukare och kommer vara klart under året.

Prognosen för **externa platser LSS** pekar på en negativ budgetavvikelse om 5,4 miljoner kronor, vilket kan härledas till volymer som överstiger den budgeterade nivån med tre platser i snitt per månad under året.

Inom **LSS-utbyggnaden** har budgetmedel om 16,5 miljoner kronor tillsatts för ett nytt LSS-boende för vuxna med fem lägenheter samt ett nytt LSS-boende för barn och unga med två lägenheter. Det nya LSS-boendet för vuxna har startat enligt planering och tillförts budgetmedel om 9 miljoner kronor. LSS-boendet till barn och unga beräknas däremot starta först 2025. Del av budgetmedel om 7,5 miljoner kronor avsedd till delårsfinansiering av detta boende kommer att i stället finansiera ett annat nytt LSS-boende till barn och unga som nämnden startar genom verksamhetsomställningar för att kunna möta den ökade efterfrågan. Prognosen efter april månad blir därmed ett överskott om 2,5 miljoner kronor för LSS-utbyggnad.

Daglig verksamhet LSS

Daglig verksamhet LSS prognostiserar efter april månad ett överskott om 3,5 miljoner kronor för 2024.

Volymökningen inom daglig verksamhet i kommunal regi som skett de senaste åren fortsätter. Det totala antalet brukare med daglig verksamhet har budgeterats till 985, vilket innebär en ökning med 4,5 procent

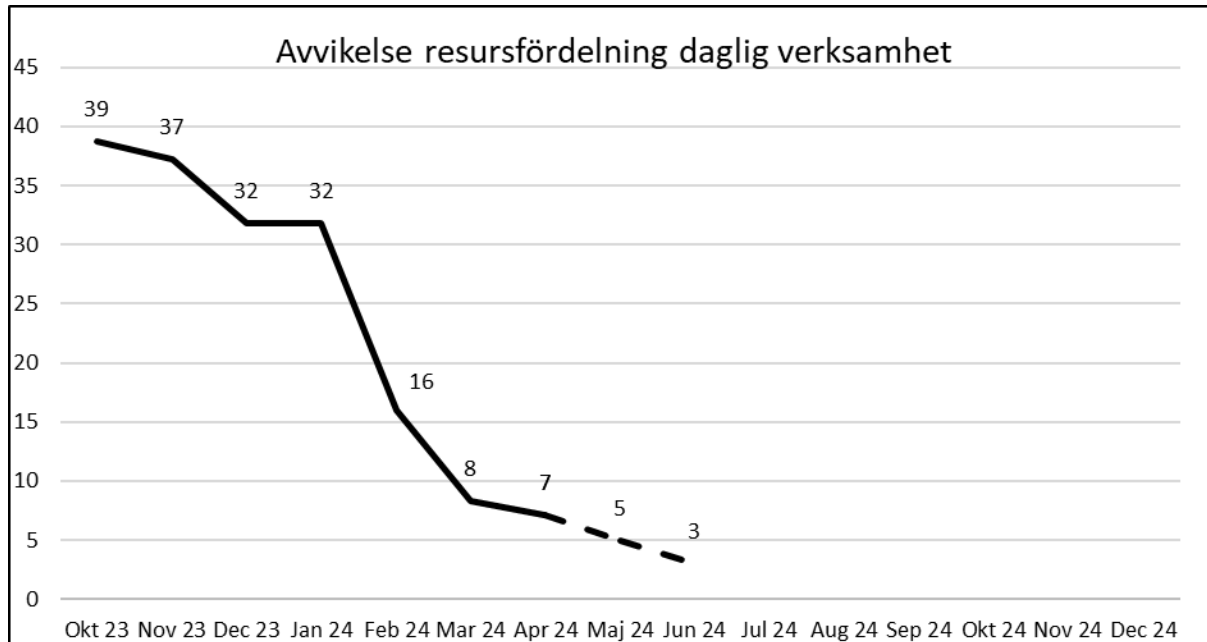
jämfört med snittet per månad för 2023 som var 943. Prognosen efter april uppgår till totalt 995 brukare i snitt per månad på årsbasis, varav 15 personer får sin dagliga verksamhet verkställd i extern regi, vilket innebär en volymökning med 5 procent i förhållande till utfallet för 2023.

Utmaningen att verkställa beslut i den omfattning som efterfrågas kvarstår 2024 men kommer att i första hand, på kort sikt mötas genom en optimering av befintliga lokaler, insatsplanering och bemanningsplanering för ett bättre överensstämmande med deltagarnas behov i stället för en utökad utbyggnad. Detta har möjliggjorts av den analys och de omställningar på alla nivåer, från den enskildes behov och önskemål om aktivitet till hur verksamheter drivs och organiseras, som genomförts inom ramen för utvecklingsarbetet ”DV 2030”. Överlag har ”DV 2030” lett till ett förändrat arbetssätt med fokus på en ökad effektivitet som mynnat ut i bland annat en bättre sammansättning av brukare och ett jämnare beläggningschema, framtagandet av ny rutin för brukares personliga assistenter i daglig verksamhet samt avvecklandet av delad plats med undantag för brukare som är på väg mot enskild plats.

Ett omfattande arbete har genomförts för att tillförsäkra att deltagare får den önskade vistelsetiden. Vistelsetiden har stabiliserats och går sakta uppåt 2024 vilket också har resulterat i att tidigare missnöjdhet med tillgången till önskat antal timmar bland deltagarna nästan upphört. Vistelsetiden fortsätter följas noggrant upp även framöver.

Resursfördelningsmodellen som implementerades i daglig verksamhet redan 2023 har skapat en större flexibilitet och likvärdighet i fördelningen av ekonomiska resurser och tillsammans med utvecklingsarbetet ”DV 2030” även genererat större möjligheter att möta efterfrågan med fler platser i befintliga lokaler och verksamheter. Under hösten 2024 kommer daglig verksamhet att testa en liknande behovsbedömningsmodell som LSS-boendena.

Utfall och prognos av avvikelse i antalet årsarbetare inom daglig verksamhet i förhållande till bedömt behov av årsarbetare enligt resursuppskattning för insatsen presenteras i diagrammet Avvikelse resursfördelning daglig verksamhet.



Inom ramen för resursfördelningsmodellen fyller alla sektionschefer, varje månad, i ett underlag kring uppnått resultat och vilka åtgärder som planeras, vilket står till grund för analyser på en högre nivå kring användandet av personalresurser. Utmaningar kring tillämpning av modellen konstateras främst inom verksamheter där behovet av stöd hos den enskilde ligger på den lägsta respektive den högsta nivån enligt behovsbedömningen.

Förvaltningen fortsätter arbetet för att öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att

närma sig arbetsmarknaden och få anställning, bland annat genom ett fördjupat samarbete med arbetsmarknads- och socialförvaltningen. Förvaltningarna har upprättat ett samverkansavtal som möjliggör att funktionsstödsförvaltningens målgrupp tas in i arbetsmarknads- och socialförvaltningens processer. Den jobbstrategiska satsningen med tillhörande jobbpaktsmedel blir ett välkommet tillskott av ekonomiska resurser även 2024 för att, där det är möjligt, främja inriktningen mot anställning i stället för daglig verksamhet för målgruppen.

Personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken (SFB)

För kostnader avseende de första 20 assistanstimmarna i veckan gällande personer som beviljats personlig assistans enligt SFB har ekonomiska medel motsvarande 400 ärenden i snitt per månad budgeterats för 2024. Till grund för budgeterade volymer står utvecklingen under 2023 med en successiv minskning av antalet ärenden under året.

Våren 2024 pekar utvecklingen på en trend med ökade volymer i stället. Debiteringen från Försäkringskassan präglas av en eftersläpning som gör att trendförändringar blir fördröjda och underlaget till budget- och prognosarbetet ofta är inaktuellt.

Efter april prognostiseras en negativ budgetavvikelse om 3 miljoner kronor på årsbasis, vilket baseras på ett genomsnitt om 410 ärenden i månaden. Det finns en fortsatt osäkerhet kring volymutvecklingen under året som kan påverka prognosen framöver.

Övriga insatser enligt LSS

Övriga insatser LSS prognostiserar på helårsbasis en negativ budgetavvikelse om sammanlagt 13,7 miljoner kronor.

Insatsen **personlig assistans LSS** tilldelades en sänkt budgetram 2024 mot bakgrund av den nationella inriktningen om minskade volymer till fördel till fler personer med assistansersättning enligt utredningen ”Stärkt rätt till personlig assistans” men även med hänsyn till den minskning av antalet ärenden och assistanstimmar som konstaterades i förvaltningen under 2023. Enligt utredningen bedömdes lagförändringarna leda till att den personliga assistansen som finansieras av kommunen minskar. Funktionsstödsnämnden ställde sig i sitt yttrande tveksam till denna bedömning och menade att en stor andel avslag från Försäkringskassan kan leda till fler brukare med kommunal assistans, vilket kan påverka verkställighet och medföra kostnadsökningar för kommunen.

Våren 2024 sker fortfarande ingen ökning av antalet ärenden personlig assistans LSS men antalet assistanstimmar per brukare ökar däremot. Ökningen beräknas till elva timmar i snitt per brukare och månad vilket innebär att budgeterade volymer överskrids med cirka 21 000 timmar på årsbasis. Volymökningen bedöms bero på tillämpningen av lagförändringarna då rättspraxis än så länge saknas utifrån de grundläggande behoven. Att Försäkringskassan har varit restriktiva i sin tolkning och inte bedömt alla moment som grundläggande behov har lett till avslag av assistansersättning enligt SFB. Även tillämpningen av det nya föräldraavdraget som gör att barn i behov av personlig assistans inte når upp till 20 timmar i veckan leder till avslag från Försäkringskassan. Därmed utförs assistansen inom ramen för personlig assistans enligt LSS, trots att besluten är omfattande i timmar.

Ökade kostnader med koppling till denna volymutveckling tillsammans med utmaningar inom utförarverksamheten som i vissa fall får ta över omfattande ärenden står till grund för ett prognostiserat underskott inom personlig assistans LSS om 10,7 miljoner kronor.

Förvaltningens **utförande enhet för personlig assistans SFB** som tillhandahåller personlig assistans i kommunal regi prognostiserar en negativ budgetavvikelse om 8,8 miljoner kronor för 2024.

Nivån på assistansersättningen är en fortsatt utmaning och har en kontinuerlig negativ påverkan på utförarenhetens ekonomi. Diskrepansen mellan den årliga löneutvecklingen för personliga assistenter och uppräkningsen av assistansersättningen från Försäkringskassan har lett till en ständig försämring av ekonomiska förutsättningar för den kommunala verksamheten då den underfinansiering som uppstår

ackumuleras år efter år. Det tillskott om 6 miljoner kronor som verksamheten tilldelades i budget 2024 ger bättre förutsättningar för finansiering av verksamhetens struktur för styrning och ledning men bedöms inte kunna finansiera skillnaden mellan den lägre intäkten från Försäkringskassan i form av assistansersättning och de verkliga kostnaderna i sin helhet. Det prognostiserade underskottet kan härledas till finansieringsgapet samtidigt som kommunen tar över fler brukare från privata utförare med utmanande ekonomiska förutsättningar, en trend som bedöms kvarstå 2024. Som exempel på situationer där diskrepans uppstår kan även nämnas hastigt avslutade ärenden där intäkten från Försäkringskassans upphör direkt medan personalkostnaderna kvarstår i väntan på omplacering, jourkostnader som inte ersätts i sin helhet och kostnader för medföljande personlig assistent vid sjukhusvistelse som inte ersätts. En annan situation som skapar extrakostnader är akut uppstart av ärenden då övertagande från privata utförare ofta sker med kort varsel.

För att kunna motverka insatsens inbyggda utmaningar kopplat till finansieringen av personlig assistans som till stor del inte är påverkbara måste det omfattande arbete kring analys, detaljer och åtgärder som redan pågår inom den utförande enheten fortsätta. Till exempel fortsätter ett samarbete för att flera korta insatser ska utföras av medarbetare i förvaltningens LSS-boenden, vilket skapar bättre ekonomiska förutsättningar inom båda insatserna.

Inom **korttidsvistelse LSS** för barn prognostiseras ett överskott om 6,3 miljoner kronor på årsbasis.

Ett överskott avseende köp av korttidsplatser i kommunal regi prognostiseras inom myndighetsenheten till följd av omställningen av ett korttidshem till LSS-boende för barn och unga.

Beläggningen har över tid varit låg inom korttidsverksamheten för barn trots en hög efterfrågan om insatsen. Anledningen är att ett ökat behov av stöd och utrymme hos vissa brukare hindrar samtidig vistelse på korttidshemmet. Arbetet med att bygga ut kapacitet på korttidsboendena och utveckla mer flexibla korttidsverksamheter kommer samtidigt att fördröjas under 2024 till följd av den omstrukturering av verksamheten som är nödvändig för att möta en ökad efterfrågan om LSS-boende till barn och unga. Kostnadsmässigt innebär omstruktureringen lägre kostnader än budgeterat för insatsen korttidsvistelse LSS, vilket är anledningen till det prognostiserade överskottet.

Analysgruppen som nu bildas för korttidsvistelse LSS kommer att bidra till utvecklingen av verksamheten framöver och en ökad effektivitet. Fokus ligger fortsatt även på att skapa bättre möjlighet för familjer att förlägga sina beviljade dagar på ett sätt som bättre möter deras behov.

Övrig verksamhet inom vård och omsorg

Övrig verksamhet inom vård och omsorg bestående av insatser enligt socialtjänstlagen, öppen verksamhet (insatser utan biståndsbeslut), hälso- och sjukvårdsinsatser, biståndshandläggning samt ledning och administration prognostiserar för året en negativ budgetavvikelse om 1,8 miljoner kronor.

Hemtjänsten prognostiserar på årsbasis en negativ budgetavvikelse om 7 miljoner kronor, vilket beror på omställningskostnader i samband med att hälsa, vård- och omsorgsförvaltningens skapar en samlad hemtjänst i Malmö i enlighet med rekommendationen i utredningen Genomlysning av funktionsstödsnämndens ekonomi.

Förändringen går hittills enligt fastställd tidsplan och vid månadsskiftet april-maj återstod 66 personer att gå över till hälsa, vård- och omsorgsförvaltningens utförande av totalt 268 personer med verkställt beslut om hemtjänst.

Samtidigt hanterar funktionsstödsförvaltningens utförarenhet personalomställningen. Övergångsperioden genererar en kostnad för funktionsstödsförvaltningen som präglas av osäkerhet då arbetstakten för personalomställningen är helt avgörande för möjligheten till kostnadsminskningar. Förvaltningen arbetar kontinuerligt för att omställningen ska kunna genomföras på bästa sätt för brukare och medarbetare och för att samtidigt motverka en kostnadsstegring under övergångsperioden.

Efterfrågan om **särskilt boende enligt socialtjänstlagen** fortsätter öka. Samtidigt minskar efterfrågan

om platser på LSS-boende till personer inom personkrets 3 och lediga platser tillsätts med brukare med beslut om särskilt boende enligt socialtjänstlagen i allt större utsträckning. Att erbjuda plats i kommunal regi har bidragit till en minskning av efterfrågan om externa platser. För 2024 har 104 externa platser i snitt per månad budgeterats, vilket innebär en minskning med 6 platser jämfört med 2023. I slutet av april hade 99 personer särskilt boende i extern regi.

Till följd av färre externa platser än budgeterat är prognosen efter april månad ett överskott om 1 miljon kronor. Det finns en osäkerhet i prognosen med koppling till ökade volymer framöver som inte kan finansieras inom ramen för omfördelade resurser.

Boendestödet i kommunal regi prognostiserar en ekonomi i balans och prognosen baseras på nuvarande bedömning att det tillskott av budgetmedel som tilldelats verksamheten inför 2024 kan finansiera volymutvecklingen under året.

Volymerna inom boendestöd enligt socialtjänstlagen, när det gäller såväl målgruppen socialpsykiatri som den målgrupp som erbjuds insatsen som alternativ till LSS-boende har ökat stadigt de senaste åren, en trend som bedöms fortsätta även 2024. I april 2024 var antalet personer med boendestöd 767 inom målgruppen socialpsykiatri och 176 inom målgruppen med boendestöd som alternativ till LSS-boende, vilket innebär en volymökning med 13 procent respektive 21 procent jämfört med april 2023. De tre senaste åren har även komplexiteten av ärendena förändrats och cirka 20 procent av nuvarande aktuella ärendena har en komplex problematik.

Myndighetsfunktionen har tillsammans med verksamheten genomfört en riktad uppföljning av boendestödet under våren 2024, vilket gett underlag för att identifiera hur verksamheten behöver utvecklas för att på ett bättre sätt möta brukarnas behov av stöd. Även en mätning av utförd tid genomfördes inom boendestöd i början av året och kommer att följas upp i juni.

Hälso- och sjukvårdsverksamheten i sin helhet prognostiserar ett överskott om 1,1 miljoner kronor för 2024.

Till grund för överskottet står ett stort antal vakanser inom sjuksköterskeorganisationen, vilket i längden kan innebära en negativ påverkan på patientsäkerheten.

Vakanta sjukskötersketjänster som i dagsläget uppgår till tio procent av sjuksköterskeresursen skapar osäkerhet även inför sommarbemanningen. Att Vårdförbundet varslat om utökade konfliktåtgärder ökar osäkerheten framöver. Ledningen för hälso- och sjukvårdsenheten arbetar hårt och fokuserat för en bemanning i balans, det kan dock inte uteslutas att det eventuellt kommer att bli nödvändigt att ta in bemanningssjuksköterskor under sommarsemestern för att trygga patientsäkerheten och möjliggöra lagstadgad rättighet till semester för berörda medarbetare. Samtidigt utför sjuksköterskor i dagsläget arbetsuppgifter som hade kunnat utföras av annan personal på delegation och ett intensivt arbete pågår för att åtgärda detta.

En utmaning för hälso- och sjukvårdsorganisationen är kunna möta volymökningen av hjälpmedel som den demografiska utvecklingen och omställningen till nära vård medför såväl som för att uppfylla nya lagkrav. Ökade volymer i kombination med inköpspriserna på hjälpmedel som har ökat kraftigt och förväntas fortsätta öka påverkar nämndens ekonomi och utgör en riskfaktor för denna prognos. I verksamheten pågår ett ständigt förbättringsarbete där till exempel livslängder på hjälpmedel och mängden hjälpmedel i omlopp ses över för en hållbar hjälpmedelsförsörjning till hela staden.

Förvaltningsövergripande verksamhet

Gemensam verksamhet prognostiserar för helåret ett överskott om 25,8 miljoner kronor.

Överskottet kan härledas till budgeterade medel för oförutsedda kostnader, till riktade statsbidrag som förväntas under resten av året såväl som till den bedömda effekten av omställningsarbetets nya fas där utfallet per verksamhetsområde är svårt att prognostisera i dagsläget.

Analys av avvikelse i förhållande till nämndens investeringsram

Funktionsstödsnämnden tilldelades för 2024 en investeringsram om 20 miljoner kronor och prognosen efter april månad är en budget i balans på årsbasis.

Investeringsramen används till inredning och annan utrustning som behövs för start av nya verksamheter, lokalanpassningar, investeringar till följd av digitalisering och välfärdsteknologi, inköp av hjälpmedel och andra inventarier.

Resultaträkning

Tkr	Prognos	Budget	Avvikelse
Bidrag	166 060	161 060	5 000
Övriga intäkter	1 337 416	1 337 416	0
Totala intäkter	1 503 476	1 498 476	5 000
Lönekostnader	-1 290 207	-1 286 776	-3 431
PO-Pålägg	-588 301	-586 732	-1 569
Övriga personalkostnader	-5 934	-5 934	0
Totala personalkostnader	-1 884 442	-1 879 442	-5 000
Lokal- och markhyror	-246 245	-246 245	0
Övriga kostnader	-2 005 962	-2 005 962	0
Avskrivningar	-23 463	-23 463	0
Totala övriga kostnader	-2 275 670	-2 275 670	0
Nettokostnad exkl. finansnetto	-2 656 636	-2 656 636	0
Kommunbidrag	2 660 627	2 660 627	0
Finansiella intäkter			
Finansiella kostnader	-3 991	-3 991	0
Resultat	0	0	0
Nettokostnad	-2 660 627	-2 660 627	0